

اصول دین نوجوان ۲

اصول اعتقادات و باورهای یک نوجوان شیعه
امام علی علیه السلام

علی شعبی

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
خدا کی نزاکت بخشایش ہمیشہ آباد

اصول دین

(۲)

نوجوان

اصول اعتقادات و باورهای یک نوجوان

شیعه امام علی علیه السلام

...

فهرست

مقدمه ----- ۱۱

❁ فصل اول

تاریخچه شیعه ----- ۱۵

شیعه یعنی چه؟ ----- ۱۷

عقل برای چیست؟ ----- ۱۷

چرا به ما شیعه می‌گویند؟ چه کسی اسم ما را شیعه گذاشته است؟ ----- ۲۱

آیا در قرآن به جانشینی امام علی علیه السلام اشاره شده است؟ ----- ۲۱

آیه ولایت ----- ۲۱

آیه اِکمال ----- ۲۳

آیه تبلیغ ----- ۲۳

آیه صادقین ----- ۲۴

آیا پیامبر به جانشینی و خلافت امام علی علیه السلام اشاره کرده بود؟ ----- ۲۴

ماجرای یوم الدار ----- ۲۷

حدیث تشبیه ----- ۲۸

حدیث ثقلین ----- ۲۸

حدیث ولایت ----- ۳۰

حدیث وصایت ----- ۳۰

حدیث منزلت ----- ۳۱

خطبه غدیر ----- ۳۲

ماجرای خطبه ----- ۳۳

❁ فصل دوم

امامان شیعه

۳۵

- ۳۷ امام یعنی چه؟ چرا به حضرت علی علیه السلام امام می‌گوییم؟
- ۳۷ امام معصوم یعنی چه؟
- ۳۹ علم خدادادی یعنی چه؟
- ۴۰ ولایت یعنی چه؟
- ۴۲ آیا امامان هم معجزه داشته‌اند؟
- ۴۴ به سخن درآمدن حجرالاسود به دستور امام سجاد علیه السلام
- ۴۵ به بار نشستن و میوه دادن چوب خشک خرما
- ۴۶ اعطای بینایی کامل به ابوبصیر توسط امام باقر علیه السلام
- ۴۷ ما چندتا امام داریم؟ اسم امام‌های ما چیست؟
- ۴۷ فرق امام با پیامبر چیست؟
- ۴۸ امام‌ها مقام بالاتری دارند یا پیامبران؟
- ۵۰ امامت چه اهمیتی دارد؟
- ۵۱ آیا همه شیعیان امامت دوازده امام را قبول دارند؟

❁ فصل سوم

اصول دین (مختصر)

۵۳

- ۵۵ اصول دین یعنی چه؟ ما چگونه باید آن را یاد بگیریم؟
- ۵۵ توحید یعنی چه؟
- ۵۷ نبوت یعنی چه؟
- ۶۰ عدل چیست؟ (اصول مذهب شیعه)
- ۶۰ اعتقاد به امامت چگونه است (اصول مذهب شیعه)
- ۶۴ معاد یعنی چه؟

❁ فصل چهارم

باورهای شیعه

۶۷

- ۶۹ توسل
- ۷۱ شفاعت
- ۷۲ چه کسانی در قیامت شفاعت می‌کنند؟ (شفاعت کنندگان)
- ۷۴ چه کسانی شفاعت نمی‌شوند (موانع شفاعت)
- ۷۶ تَبَرُّک

۷۶	چند نمونه از موجودات و مکان‌های برکت‌یافته
۷۷	رکن یمانی و داستان تولد امام علی (ع)
۷۸	تبرک چه تفاوتی با شرک در عبادت دارد؟
۷۸	زیارت کردن یعنی چه؟
۷۹	زیارت‌های سفارش شده
۸۳	علم غیب چیست؟
۸۶	میثم تمار
۹۰	مُفْتَرَضُ الطَّلَاعَةِ بودن امامان یعنی چه؟
۹۰	تقیه چیست؟
۹۲	بداء
۹۴	معراج جسمانی پیامبر
۹۵	انتظار فرج
۹۶	غیبت امام زمان (عجل الله تعالی فرجه الشریف)
۹۶	غیبت صغریا
۹۷	غیبت کبرا
۹۸	چرا غیبت؟
۹۸	ظهور امام زمان
۹۸	امام زمان کی ظهور می‌کند؟
۹۹	جهان در آستانه ظهور چگونه است؟
۹۹	نشانه‌های قطعی ظهور چیست؟
۱۰۱	رجعت
۱۰۱	اثبات رجعت
۱۰۲	رجعت دو مرحله دارد
۱۰۲	چه کسانی رجعت می‌کنند؟
۱۰۳	ولایت فقیه
۱۰۳	راویان حدیث چه کسانی هستند؟
۱۰۳	ودایع امامت
۱۰۵	شرط عبور از پل صراط
۱۰۵	ایستگاه‌های صراط

❁ فصل پنجم

احکام شیعه

۱۰۷

۱۰۹	تقلید
۱۱۰	نماز
۱۱۰	وضو
۱۱۱	سجده
۱۱۱	اذان و اقامه
۱۱۲	خواندن «بسم الله الرحمن الرحيم» در اول هر سوره
۱۱۲	قرائت سوره حمد در نمازهای یومیه
۱۱۳	جهر (بلند خواندن) و اخفات (آرام خواندن) حمد و سوره در نماز
۱۱۳	تکثف (دست گذاشتن روی هم در نماز)
۱۱۳	گفتن آمین در نماز
۱۱۳	خواندن قنوت
۱۱۳	برگرداندن صورت به چپ و راست در حال خواندن سلام
۱۱۳	عبور از مقابل نمازگزار
۱۱۴	ارکان نماز
۱۱۴	اوقات نماز
۱۱۴	نماز مستحبی
۱۱۴	روزه
۱۱۴	روزه‌های واجب
۱۱۵	روزه‌های حرام
۱۱۵	روزه‌های مکروه
۱۱۵	روزه‌های مستحب
۱۱۵	خمس
۱۱۶	زکات
۱۱۶	شرایط وجوب زکات
۱۱۶	حج
۱۱۶	جهاد
۱۱۸	امر به معروف و نهی از منکر
۱۱۸	شرایط وجوب
۱۱۸	تولا و تبرأ

فصل ششم
جایگاه شیعیان

۱۲۱	حدیث اول
۱۲۳	حدیث دوم
۱۲۴	حدیث سوم
۱۲۶	حدیث چهارم
۱۲۶	حدیث پنجم
۱۲۹	حدیث ششم
۱۲۹	حدیث هفتم
۱۳۰	حدیث هشتم
۱۳۰	حدیث نهم
۱۳۰	حدیث دهم
۱۳۰	سخن پایانی: دعای امام زمان در حق شیعیان

فصل هفتم
تقویم شیعه

۱۳۱	جشن ها
۱۳۳	عید فطر
۱۳۴	عید قربان
۱۳۴	عید جمعه
۱۳۴	عید مبعث
۱۳۵	عید غدیر
۱۳۶	ازدواج حضرت علی علیه السلام و حضرت فاطمه علیها السلام
۱۳۸	ولادت چهارده معصوم
۱۳۹	عزاداری های شیعه
۱۳۹	شهادت پیامبر و معصومان
۱۴۰	محرم ماه عزاداری شیعیان
۱۴۲	ایام عبادی
۱۴۲	ماه مبارک رمضان
۱۴۳	شب قدر
۱۴۳	ایام البیض (روزهای سفید)

۱۴۴	ليلة الرغائب
۱۴۴	دخو الأرض
۱۴۵	روز عرفه
۱۴۶	روزهای خاص
۱۴۶	ليلة المبیت
۱۴۶	صفر: اربعين امام حسين عليه السلام
۱۴۷	نهم ربيع الاول
۱۴۷	هفته وحدت، ۱۲ تا ۱۷ ربيع الاول
۱۴۸	ماه رجب
۱۴۸	اعتكاف
۱۴۸	ماه شعبان
۱۴۸	ليلة البرات يا ليلة الرحمة
۱۴۹	روز مباهله
۱۵۰	روز نزول سورة «هل اتى» (سورة انسان)
۱۵۱	ارجاعات

مقدمه

روزی از روزها عبدالعظیم حسنی به دیدار امام هادی علیه السلام رفت. حضرت پس از خوشامدگویی به او فرمودند: «ای ابالقاسم، به حق که تو جزء دوستان ما هستی.»

عبدالعظیم به حضرت گفت: «ای پسر رسول الله، می‌خواهم اعتقادات و باورهایم را برای شما بیان کنم تا اگر درست و پسندیده هستند، تا روز قیامت بر آن‌ها پایبند باشم.»

حضرت هادی فرمود: «اعتقادات را بگو.»

عبدالعظیم ابتدا باور خود را درباره‌ی خداوند بیان کرد، سپس نبوت حضرت محمد صلی الله علیه و آله و سلم و امامت امامان علیهم السلام را از امام اول یکی پس از دیگری ذکر کرد تا اینکه به نام امام هادی علیه السلام رسید و گفت: «تُمْ أَنْتَ يَا مَوْلَايَ» (یعنی سپس شما ای مولای من امام من هستی). امام هادی علیه السلام فرمود: «و بعد از من پسر من حسن است، پس مردم نسبت به جانشین او چگونه باشند؟»

عبدالعظیم به حضرت گفت: «مولای من، مگر او چگونه است؟»

حضرت فرمودند: «مردم او را نبینند و نتوانند نامش را بر زبان بیاورند تا زمانی که ظهور کند و سراسر زمین را پس از آن که پر از ظلم و ستم شده پیر از عدل و داد نماید.»

عبدالعظیم گفت: «من نیز به امامت او اعتراف می‌نمایم و او را باور دارم.»

اعتقاد دارم دوستان او دوست خدا، و دشمنانش دشمن خدا، و اطاعت از او اطاعت از خدا، و نافرمانی او نافرمانی از خداوند است. معتقدم معراج، سؤال و جواب در قبر، بهشت و جهنم، صراط و میزان حق هستند؛ شکی در قیامت نیست و خداوند هر آن کس را که در قبرهاست، دوباره زنده می‌کند. عبدالعظیم در انتهای سخنان خود گفت: «معتقدم آن چیزی که خدا واجب کرده، پس از ولایت، نماز است و زکات و روزه و حج و جهاد و امر به معروف و نهی از منکر.»

حضرت در پایان به عبدالعظیم حسنی فرمودند: «ای اباالقاسم! به خدا سوگند، این (عقاید) دین خداست که آن را برای بندگان پسنیدیده، پس بر آن ثابت قدم باش. خداوند تو را در دنیا و آخرت به سخن حق (یعنی عقیده بر ولایت اهل بیت علیهم‌السلام)، ثابت بدارد.»^۱

ماجرایی که در بالا آمد یکی از روایات بسیار مهم و آموزنده برای همه شیعیان است؛ عبدالعظیم حسنی که حرمش در شهرری است و به «شاه عبدالعظیم» معروف است، از شیعیان امام رضا علیه‌السلام و از یاران امام جواد و امام هادی علیه‌السلام بوده است، با اینکه سال‌ها عمر خود را در کنار امامان بزرگ گذرانده بود، از عقاید خود خاطر جمع نبود و برای اطمینان، دین خود را به محضر امام زمانش عرضه کرد؛ حال تکلیف ما چیست که نه شاگرد امام هستیم و نه آن‌ها را از نزدیک زیارت کرده‌ایم و نه حتی وقت کافی برای آموزش اعتقادات صرف کرده‌ایم؟

ما در زندگی خود دائماً با تفکرات و شبهات فراوانی روبه‌رو می‌شویم که ممکن است به دلیل آشنا نبودن با اعتقادات صحیح، پایمان بلغزد و از جاده هدایت به دره گمراهی سقوط کنیم. بارها پیش می‌آید که شخص یا اشخاصی به دلیل عدم آشنایی با مقام اهل بیت از آن‌ها فاصله گرفته‌اند، یا حتی علیه آن‌ها شمشیر کشیده‌اند؛ خوارج یکی از این گروه‌های خشک مغز بوده‌اند. آن‌ها که بسیاری از افرادشان حافظ قرآن بودند و از شدت عبادت

۱. آمالی (شیخ صدوق)، ص ۳۳۹.

زانو و پیشانی‌هایشان پینه بسته بود، خود را برتر از امام علی علیه السلام می‌دانستند و علیه او قیام کردند. شاخص ما در دین‌داری باید پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله، قرآن، و اهل بیت عصمت و طهارت باشد و آن‌ها را الگو و پیشوای خود بدانیم؛ وگرنه مطمئناً از راه صحیح فاصله می‌گیریم و با جهالت و روسپاهی به ملاقات خدا می‌رویم.

در این کتاب سعی کرده‌ایم بخشی از تاریخچه، اعتقادات، باورهای صحیح دینی، و جایگاه مهم شیعه را برای دوستداران اهل بیت علیهم السلام، با زبانی ساده و روان بیان کنیم، تا با آن آشنا شویم و به صورت مختصر توشه‌ای را در سفر خطیر و حساس زندگی به همراه داشته باشیم. در پایان کتاب نیز فصلی به عنوان تقویم شیعه آمده تا از طریق آشنایی با روزهای مهم شیعه، در بزرگداشت آن‌ها تلاش لازم را انجام بدهیم.

نخستین کسی که به طرفداران امام علی علیه السلام لقب شیعه داد حضرت محمد صلی الله علیه و آله بوده است. وقتی آیه زیر بر پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله نازل شد: «إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ أُولَٰئِكَ هُمْ خَيْرُ الْبَرِيَّةِ» در حقیقت کسانی که ایمان آورده و کارهای شایسته کرده‌اند، آنان بهترین مخلوقات‌اند. حضرت محمد صلی الله علیه و آله رو به حضرت علی علیه السلام کرد و فرمود: «یا علی! آن خیر البریه؛ (بهترین مخلوقات) تو و شیعیانت هستید؛ تو و شیعیانت روز قیامت می‌آیید، در حالی که شما از خداوند خشنودید و خدا نیز از شما خشنود است».

نشر معارف

نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاهها
دفتر نشر معارف

تلفکس: ۰۲۵ - ۳۷۷۴۰۰۰۴

قیمت: ۴۰۰۰۰ تومان